

Pavel Brázda na Britských ostrovech

Česká republika oslaví v příštím roce stoleté výročí své moderní státnosti. Půjde o ideální příležitost zamyslet se nad tím, co dobrého jsme Evropě a světu poskytli, v čem jsme vynikli, čím jsme obohatili sami sebe a svět kolem nás. Rozbalíme stoletý film s přehrávkou smutných a veselých příběhů a budeme hledat inspiraci pro dnešek a pro zítřek. Pavel Brázda oslaví v příštím roce, stejně jako britská královna Alžběta II., krásných 92 let. Rozpětí jeho života téměř plně překrývá naší novodobou státní historii. Spojuje v sobě oba její krajní body, ten minulý i současný, propojuje doby, nese svědectví. Přenáší to nejušlechtlejší lidské z dnů minulých do dnů přítomných a budoucích. Každý, kdo měl tu jedinečnou příležitost navštívit Pavla Brázdu a Věru Novákovou v jejich vinohradském bytě, musel být zasažen tou neopakovatelnou atmosférou prvorepublikové noblesy, vytříbeného vkusu a všudypřítomného, povznášejícího a téměř hmatatelného tepla vycházejícího nejenom z šálku kouřícího se čaje, ale také odněkud z hloubky. V jednom okamžiku jste vtaženi do vzrušujícího děje, v němž elegantní jazyk a tradice nejsou více než opory pro úvahy a přemítání o problémech současné společnosti a moderní doby.

Pavel Brázda v sobě zosobňuje to nejlepší, co u nás vzniklo, co u nás dozrálo, co svým významem přesahuje hranice naší země. Je důstojným reprezentantem nejenom českého umění a kultury, ale také českého ducha. Jeho „hominismus“ – umění o lidech a pro lidi – je prodchnut laskavostí, schopností shlížet na lidské bytosti s pochopením pro jejich slabosti, radosti a vášně. Je to metoda, která odsuzuje, zesměšňuje a ironizuje zlé a nízké, ale současně vede k odpuštění, k očištění, k vnitřní kontemplaci. Je to způsob barevného komplexního chápání a vidění světa, bez přílišné ambice rozkrýt všechna jeho tajemství, jeho tušené i vyjevené nejistoty a protiklady. Pavel Brázda klepe na dveře našich životů. Zřetelně, avšak bez naléhání a s pokorou. Přináší zprávy. Je starodávným tribunem a novodobým „messengerem“ současně. Zvěstuje radost, sílu, vykoupení. Na počátku své desáté životní dekády přichází do Velké Británie. Do země, kde podporu dostávají a zelenou mají hlavně mladí, začínající umělci. Je to tendence, trend ale možná už tak trochu klišé.

Ve své podstatě, srdci a duši je Pavel Brázda dokonale mladým umělcem. Náročný obsah nezřídka pojí s hrou, hravostí. Rád překvapuje. Používá magie a

kouzel. Vystavuje nás erotickému jiskření. Diskutuje s vervou studenta a neúnavně snáší argumenty ve svůj prospěch. Má potenciál být objeven a objevován. Zvláštní uznání pak Brázda zaslouží za svoji absolutní a trvalou věrnost principům, v první řadě věrnost svobodě. Pavel Brázda kráčí v dobách dobrých i zlých svojí vlastní cestou. Nehledě na všechny obtížnosti a svody kolem naplňuje svoji představu o životě a umění, svoji představu o štěstí. Nikdy se nevzdává, nikdy neuhne. V tomto smyslu zůstává tichý a poetický Pavel Brázda radikální a mladý. Asi bych neměl úplně čisté svědomí, kdybych v tomto úvodním článku o umělci Pavlu Brázdovi nezmínil alespoň jednou větou umělkyni Věru Novákovou, malířovu životní oporu. Bez její péče, nadhledu, pochopení, ale i šlechetnosti a humoru, by Brázdova umělecká i osobní pouť životem byla bezesporu složitější. Rád bych jim popřál, aby jim také britská zastavení přinesla další naplnění a satisfakci. Pevně věřím, že Brázdovo dílo v Británii zaujme a otevře dveře k dalšímu dialogu, který dnes potřebujeme ne méně než kdykoli předtím.

V Londýně, 21. března 2017

Libor Sečka